

Årsberetning 2023

Utarbeidet av Bybanen AS
JULI 2024

bybanen
BERGEN LIGHT RAIL

Innhold

Organisasjonen

Innledning	3
Organisasjonsoversikt	4

Folkene bak kulissene

Ingen tvil om at Bybanen er en suksesshistorie	8
Tilgjengelig infrastruktur skal ikke gå på akkord med sikkerhet	10
Noen feil er gjengangere, mens andre krever mer	12
Bærekrafts arbeid handler om å forstå kulturen	14
Komplekst å flytte noe fra A til B	16
Vellykket forvaltning, fornyelse og vedlikehold bør skape mer begeistring	18

Styret

Styrets beretning for 2023	20
----------------------------	----

Årsregnskap 2022

Resultatregnskap	30
Balanse pr. 31. desember 2023	31
Kontantstrømoppstilling	33
Noter til regnskap	34
Revisors beretning	44

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger 2022	48
---	----

Årsberetning 2023

Bybanen AS
Utarbeidet av Bybanen AS
Juli 2024

Design: April Reklame & Design AS
Tekst: Bybanen AS og April Reklame & Design AS
Foto: April Reklame & Design AS og Morten Wanvik

2023: Passasjertall som fortjener applaus!

Arbeidet som pågår bak kulissene i Bybanen, er et arbeid som de fleste ikke ser. Men det er en enorm innsats som nedlegges hver eneste dag – for å sikre at Bybanen alltid går. Alternativet er at Bergen by stopper opp, et faktum man tydelig kan se av passasjertallene. Hele 24 millioner mennesker reiste med Bybanen i 2023 – en økning på 27 % sammenlignet med fjoråret. Dette er et tall vi skal være stolte av. Et tall som viser at banesystemet vi har bygget i denne byen brukes mer og mer – av alle dem som skal hit og dit i hverdagen. Men punktlighet i all slags vær og vind, er ikke en selvfølge. Det er resultatet av godt samarbeid, detaljfokus, eksepsjonell faglig kompetanse og nå innsats fra alle folkene våre. I år hedrer vi alle dere som bidro til å forvalte, fornye og vedlikeholde bybanesystemet vårt, til glede for alle reisende – i hele 2023.

Takk for innsatsen! Sammen tar vi vare på Bergens viktigste transporttilbud – i stø kurs mot nullutslippsmålene der fremme i horisonten.

Vi beveger Bergen.

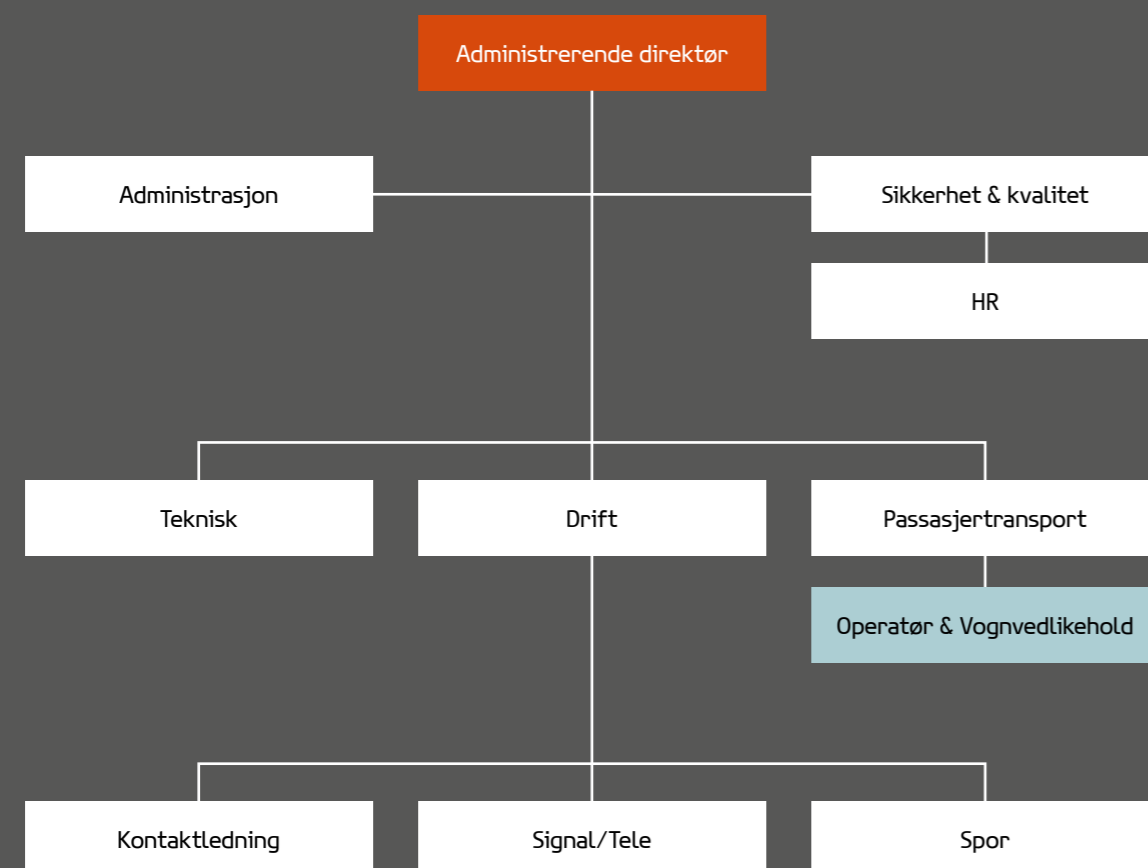
Bybanen AS
Kokstadflaten 59,
NO-5257 Kokstad

Kontakt
t: +47 05557
e: post@bybanen.no

w: bybanen.no

Organisasjonsoversikt

Bybanen AS leverer attraktiv, smart og bærekraftig transport til Bergens befolkning. Her er en oversikt over organisasjonen og menneskene som jobber der:

Folkene bak kulissene

Å opprettholde Bybanens punktlighet og styring mot nullutslippsmålene, gjennom alle årstider og værskifter i verdens vakreste og våteste by, krever dedikasjon og innsats. Vi inviterer deg til å bli med og bli kjent med de engasjerte personene bak kulissene. Få et innblikk i Bybanens daglige drift – fortalt av de dyktige medarbeiderne som utfører det viktige arbeidet.

2023 I KORTE TREKK

- Enorm passasjervekst: Målet for 2023 var 23 millioner reisende. Vi nådde 24 282 821 passasjerer. Dette er en økning på 27%
- Nye vogner: Seks nye bybanevogner ble levert, noe som har forbedret kapasiteten og punktligheten vår betydelig
- Vedlikehold og sikkerhet: Vi startet et stort vedlikeholdsprosjekt for bedre planlegging og forutsigbarhet
- Bærekraft: Bybanen AS har som mål å bli et netto null utslippselskap innen 2030. Vi har ansatt en bærekraftsansvarlig og blitt medlem av Etisk handel Norge og Future Proof.
- Nye ansatte: Vi har styrket teamet med syv nye medarbeidere: fire driftsteknikere, en driftsingeniør, en bærekraftsansvarlig og en forbedringsansvarlig

Ingen tvil om at Bybanen er en suksesshistorie

En av Bybanen AS sine fremste oppgaver er å forvalte, fornye og vedlikeholde bybanesystemet i Bergen. Store verdier er investert og vi sørger for å ta vare på disse verdiene, til det beste for felleskapet.

● **Geir Østerfeldt**
Fungerende administrerende direktør, Bybanen AS

Sikkerhet vil alltid være vår høyeste prioritet og hele døgnet jobber vi for vårt mantra «banen skal alltid gå»

Bybanen i Bergen er ryggraden i kollektivtrafikken i Bergen og brukes av mange. I 2023 hadde Bybanen over 24 millioner påstigninger, en økning på 27% sammenlignet med 2022. Det ble kjørt ca. 3,1 millioner vognkilometer og daglig kjøres det ca. 660 turer på linjene. For at dette skal være mulig kreves det gode prosedyrer og prosesser sammen med et apparat av bl.a. vognførere, trafikkleidere, renholdere, vedlikeholdsteknikere og ingeniører. Det er alltid noen på jobb i Bybanen.

Ofte kan man lese om Bybanen i media og de fleste i byen vår har en mening om Bybanen, både som system og som transportmiddel. Men dessverre skrives det nesten bare om Bybanen når det har skjedd en hendelse eller når ikke alt fungerer som det skal. Vi ønsker derfor å slå et slag for alt det du ikke ser. Alt som skal til for at 26 bybanevogner skal kunne gå sømløst og trygt i byen vår sammen med gående og syklende, biler, busser og øvrig trafikk. Det er ingen tvil om at Bybanen i Bergen er en suksesshistorie. Passasjertall og kvalitetstall (som punktlighet, regularitet og kundetilfredshet) taler alene for dette. Derfor ønsker vi å bruke denne årsrapporten til å belyse den jobben som gjøres for å få dette til.

Vi i Bybanen har en nullvisjon for alvorlige hendelser og jobber daglig for at banen både skal

være et trygt og sikkert transportsystem, men også arbeidsplass. Heldigvis er det få alvorlige ulykker på og ved banen, spesielt sammenlignet med den produksjonen som leveres, men også sammenlignet med andre bybanesystemer. Bare i Europa finnes det over 200 systemer eller LRT systemer (Light Rail Transit). Vi samarbeider med flere av de, deler kunnskap og erfaring, for å kunne gjøre vårt ytterste for å levere et trygt, sikkert og bærekraftig transportsystem til Bergens befolkning.

Men av og til skjer det ting som vanskelig kan forutsees. Dessverre har det vært tragiske hendelser på Bybanen, og noen ganger med et katastrofalt utfall. Disse sammen med alle andre alvorlige hendelser tar vi på største alvor og jobber systematisk for at slike ting ikke skal skje igjen. Sammen med våre nærmeste samarbeidspartnere som Skyss, Bybanen utbygging, Tide og Stadler, jobber vi kontinuerlig for at Bybanen i Bergen skal være et trygt og godt transportmiddel.

Jeg vil benytte anledning til å takke alle de som sammen leverer bybane til Bergen. La oss fortsette det gode arbeidet med å levere den gode reisen gjennom et attraktivt, trygt, smart og bærekraftig transportsystem. La oss sammen vise innbyggerne i Bergen alt det de ikke ser og hvor mye bra Bybanen tilfører Bergen. La oss fortsette å Bevege Bergen.

– Jeg vil benytte anledning til å takke alle de som sammen leverer bybane til Bergen.

Geir Østerfeldt, fungerende administrerende direktør

– Tilgjengelig infrastruktur skal ikke gå på akkord med sikkerhet

Vedlikehold av overbygning er et viktig arbeid, overbygning omfatter spor, skinner ballast, befestigelse og dekket. Her har Kjetil et overordnet ansvar for regelverket for prosjektering og bygging, og regelverket for vedlikehold innenfor sitt fagfelt for Bybanens infrastruktur.

• **Kjetil Nøstdal**
Fagansvarlig sporingeniør i avdeling for sikkerhet og teknikk

– De viktigste oppgavene er å levere til enhver tid en tilgjengelig infrastruktur som er innenfor våre systemkrav og sikrer en trygg og komfortabel reise for våre passasjer.

I kurver får sporet mer slitasje enn på rettspor, vognene legger seg mot ytterstrengen i kurven, noe som medfører økt sideslitasje på skinnestrengen. Derfor er det kurvene i sporet som slites mest, forteller Kjetil.

– For å ha kontroll på slitasjen i sporet bruker vi forskjellige måleteknikker for å måle kvalitet og trend mot våre slitasjegrensener.

Mest mulig av vedlikeholdet skal utføres uten å forstyrre Bybanen's drift. Derfor gjøres mye av arbeidet i tider med lav frekvens, eller om natten når det ikke går rutevogner, forteller Kjetil.

– Bybanen skal alltid gå, og vi er stolte av å levere en så god tilgjengelighet og regularitet som vi gjør, men ikke til enhver pris. Sånn sett er vi blitt gode til å jobbe effektivt mellom avgangene, men noen ganger tar ting litt mer tid. Dukker det for eksempel opp problemer med en sporveksel, kan dette medføre at vi må stenge sporveksleren. Det er jo ikke noe gøy å gjøre klokken fire på en fredag, så klart, men av og til må man ta tøffe avgjørelser. Å levere en tilgjengelig infrastruktur skal ikke gå på akkord med sikkerheten, vi skal også levere en trygg og komfortabel reise.

– Noen feil er gjengangere, mens andre krever mer

Etter noen år som hydraulikkmekaniker, ville Sven Olav tilbake til signal og tele. Her jobber han med å sikre drift, og sørge for at Bybanen går som den skal.

• **Sven Olav Frimann Nilsen**
Driftstekniker, Signal og Tele

– Jeg har alltid likt å plukke på ting og vært nysgjerrig på hvordan ting fungerer. Det er vel en medfødt egenskap. Sånn sett er Bybanen ganske kompleks å jobbe med. Her er det mange store systemer spredt utover et stort område. De første månedene følte det noe overveldende, og det tok meg litt tid å få oversikt.

Sven Olav's fagfelt innebærer vedlikehold av signalanlegget, lyssignal, tunneler, og elektronikk på holdeplassene og i vognene.

– Som driftstekniker er ingen dag lik, og det liker jeg. Vi sjekker alarmloggene, og ser hvilke ting som det haster å ta tak i. Deretter vurderer vi om vi skal ut i feltet og være 'hands on', eller om vi kan få gjort jobben over nett.

Mye av jobben går med til feilsøking, noe han forteller er både gøy og utfordrende.

– Noen feil er gjengangere og lettere å finne årsaken til, mens andre er mer spesielle og krever mer tid å løse. Det kan være frustrerende frem til du finner løsningen, men det er veldig tilfredsstillende når du får det til.

– Føler du at jobben din medfører et stort ansvar?

– Absolutt. Det viktigste for oss er å sørge for at Bybanen går som den skal, så vi har fullt fokus på å løse de viktigste oppgavene for å sikre drift.

– Hvordan påvirker årstidene jobben din?

– Årstidene bringer med seg ulike utfordringer. Lyn og torden kan skape krøll, spesielt med overspenninger som følger ledningene. Om vinteren må vi håndtere snø og is, mens mye nedbør kan skape utfordringer med vanninntrenging og den type ting. Om sommeren har vi færre utfordringer, men vi må alltid være forberedt.

Bærekrafts arbeid handler om å forstå kulturen

I en nyopprettet stilling jobber Catharina som bærekraftsansvarlig. Med FN's bærekraftsmål om bærekraftige byer og lokalsamfunn som ledestjerne, kan hun her forme sin egen stilling. Men det er ikke alle som skjønner hvorfor Bybanen prioriterer mer innsats på bærekraftssiden, forteller hun.

● Catharina Dang
Bærekraftsansvarlig

– Ja, jeg har møtt flere som har spurt om hvorfor Bybanen trenger en bærekraftsansvarlig. De tenker jo at tilbudet allerede er så bærekraftig i seg selv. Mitt svar er alltid at vi må ta hensyn til alle aspekter av bærekraftsbegrepet for å kunne si at vi driver med bærekraftig utvikling. Mange forbinder bærekraft med miljø, men innenfor begrepet finner man også et økonomisk og sosialt aspekt. I Bybanen har det blitt lagt ned mye godt arbeid over lang tid, og fremover skal jeg være med å finne ut av hvordan vi kan jobbe for å bli enda mer bærekraftige. Kort fortalt handler dette blant annet om å bygge en intern bærekraftsmuskel i bedriften, jobbe for anstendig næringsliv og samarbeide med gode samarbeidspartnere for å nå felles mål.

De siste årene har det blitt innført flere lovkrav og reguleringer som krever at selskaper rapporterer på deres bærekraftsarbeid, og dette vil fortsette i årene fremover. Lovverk og reguleringer styrer bærekraftsinnsatsen og vil også fungere som en håndfast standard som også skal bidra til at bærekraftsbegrepet blir mer synlig og transparent i Bybanens organisasjon.

– Hvordan er en typisk arbeidsdag for deg?

– Morgendagen ligner aldri gårsdagen, og det liker jeg. Akkurat nå er det høysesong for rapportering, så jeg jobber mye med klimaregnskap og åpenhetskrav. Jeg er også opptatt av å bli med ut i feltet, forstå bedriften og dyrke relasjoner internt. Bærekraftsarbeid handler tross alt om å kjenne kulturen, og få alle med på laget. Jeg deltar også i workshops hos våre nettverksorganisasjoner, for å lære av andre bedrifter og for å løse utfordringer sammen.

Bybanen har et mål om netto nullutslipp innen 2030, og Catharina forteller at klimaregnskapet i dag viser at de største utslippene kommer fra strømmen som brukes til drift av banen, i tillegg til bygninger, depot og holdeplasser.

– Dette er noe vi jobber kontinuerlig med å redusere. Og vi skal gjøre mer. I Bybanefamilien finnes et bredt spekter av ulike kompetanseområder og jeg har veldig troen på at vi sammen kan finne løsninger som gjør driften så trygg, effektiv og energisparende som mulig.

– Hvorfor valgte du å jobbe i Bybanen?

– Jeg synes det er stas å jobbe med en så sterk merkevare som Bybanen. Bybanen spiller en sentral rolle i Bergens bærekraftige utvikling. Å bidra til grønn omstilling er både utfordrende og meningsfylt. Det gir meg muligheten til å jobbe med konkrete tiltak som utgjør en forskjell og til å samarbeide med dedikerte kolleger for å forbedre byens kollektivtransport ytterligere.

– Jeg ble overrasket over hvor komplisert det er å flytte noe fra A til B

Christian jobber med kontrakter, transportstrategi og oppfølging av drift i Bybanen. Han har bakgrunn fra logistikkplanlegging i Forsvaret, som er svært komplekst, men mener kompleksiteten i et transportsystem absolutt er sammenlignbart på mange punkter.

• Christian Gamst Hårvik
Leder for Passasjertransport

Christian har ansvaret for kontrakter, strategisk planlegging og oppfølging av den daglige driften i Bybanen. Med en bakgrunn i logistikkplanlegging fra Forsvaret, mener han at kompleksiteten i et bybanesystem er fullt sammenlignbar med den han har erfart tidligere.

– Jeg ble overrasket over hvor komplisert det er å flytte noe fra A til B. Det krever et enormt arbeid. I Forsvaret jobbet jeg med operasjonsplanlegging og planlegging av den operative logistikken for Sjøforsvaret. Begge disse oppgavene er svært komplekse og endrer seg daglig. Det er imponerende at Bybanen opprettholder sin punktlighet og regularitet, med tanke på alle de 'usynlige' brikkene som må passe perfekt sammen i kulissene.

Til daglig følger Christian opp operatøren, fungerer som bindeledd mot Skyss og internasjonale partnere, samt overvåker operasjonelle KPIer.

– Jeg har et overordnet ansvar for at operatøren når sine mål for punktlighet og regularitet. I tillegg fungerer jeg som et bindeledd mot Skyss og jobber strategisk med å videreutvikle tjenesten. Et viktig fokus er å sikre den "gode reisen" for passasjerene. I praksis betyr det at vi må ha effektiv trafikkavvikling og holde kundeperspektivet i sentrum – til det beste for de reisende.

– Hva er viktig for deg som leder?

– For meg er ekte ledelse synonymt med inkludering og samarbeid mot et felles mål. Det handler om å veie sammen alle trådene fra feltarbeidet og rutineoppgavene, skape en sammenhengende helhet, og stake ut en klar kurs fremover. Bybanen er en essensiell del av Bergen by, en tjeneste som gjør hverdagen enklere for innbyggerne. Dette gir arbeidet mitt stor mening – det er en rolle hvor jeg virkelig kan bidra til lokalsamfunnet og gi noe tilbake.

Vellykket forvaltning, fornyelse og vedlikehold bør skape mer begeistring

Det klippes få snorer av prominente personer når samfunnskritisk infrastruktur forvaltes, fornyes og vedlikeholdes. Det er lite ståheier og jubelscener knyttet til en infrastruktur som virker, år etter år, dag ut og dag inn. Bør vi snu litt på den kulturen?

• **Emil Eike**
Styreleder, Bybanen AS

Bybanen åpnet 22. juni 2010, snart 14 år siden. Sammenliknet med norsk jernbane er Bybanen i alder en oppstartsbedrift, men i denne sammenhengen er ikke det viktig. I 2023 fraktet bybanevognene drøye 24 millioner passasjerer, som er rekord i banens historie. Banen drives døgnet rundt og antall passasjerer fortsetter å vokse. Til tross for dette har Bybanen en regularitet og punktlighet på over 99%. Dette er oppsiktsvekkende bra prestasjoner, og selv Flytoget når ikke opp til disse resultatene. Hva er så fundamentet for den suksesshistorien Bybanen har blitt? Bybanens infrastruktur og vogner representerer enorme investeringer for samfunnet, som betyr at det skal stilles store krav til forvaltning av disse felles ressursene.

De skal vare lenge, og de skal virke hele tiden, i den maksimale levetiden. For å sikre Bergen en velfungerende infrastruktur om 50 år, må den vedlikeholdes like godt hver eneste dag. Når forvalteren lykkes med dette, ja da kommer resultatene. Så la oss ikke glemme hva fundamentet er, det er forvaltning, fornyelse og vedlikehold. Og på lik linje med den fortjente oppmerksomheten et nytt byggetrinn, eller nye vogner får, bør dette grunnleggende arbeidet hylles tilsvarende. Vi bør stoppe opp en dag i året og feire en vellykket forvaltning av fellesskapets ressurser, det er det mange som hadde fortjent.

Takk til alle medarbeidere i Bybanen AS, dere gjør en formidabel verdifull jobb!

Styrets beretning 2023

Bybanen beveger Bergen og nok et driftsår er tilbakelagt. Bybanen har siden oppstart vært en suksesshistorie, og 2023 var intet unntak, til tross for noen utfordringer gjennom året.

Bybanen AS sin fremste oppgave er å levere passasjertransport til Bergens befolkning. Dette gjør selskapet ved å sikre gode operatørtjenester, samt ved å kontinuerlig sørge for en tilgjengelig infrastruktur. Når disse innsatsområdene lykkes, blir trafikken på Bybanen levert i tråd med rutetabellen fastsatt av Skyss. Bybanen AS har også ansvar for drift og vedlikehold av kontaktledningsanlegget til trolley-bussene i Bergen. Stadig flere benytter Bybanen til å komme seg dit de skal, om det er jobb eller fritid. I 2023 hadde Bybanen 24,2 millioner påstigende passasjerer. Dette er en økning på 26,4% sammenlignet med 2022. Linje 2 alene hadde 4,9 millioner påstigende passasjerer.

Mangel på vognførere og forsinkede nye bybanevogner til linje 2 gjorde oppstarten på 2023 utfordrende og medførte kansellering av flere avganger. I godt samarbeid med selskapets operatør, Tide Buss og Bane AS, har operatøren rekruttert og sertifisert nye vognførere. Dette har medført at ved årsskiftet har Bybanen et forsvarlig antall vognførere til å gjennomføre den ruteplanen som er fastsatt av Skyss. De seks (6) nye bybanevognene til linje 2 ble sluttlevert i april 2023, et år forsinket. Ved årsslutt hadde Bybanen AS totalt 34 vogner av typen Variobahn.

Bybanen AS overtok byggetrinn 4, som er linje 2 til Fyllingsdalen, i oktober 2022. Linjen ble satt i drift 21. november 2022. Etter overtakelse og idriftsettelse er det blitt avdekket en del forhold som gjennom 2023 er blitt løpende utbedret av

Bybanen AS og Bybanen Utbygging i samarbeid. I hovedsak knytter dette seg til banesignal, og spesielt i Fyllingsdalstunnelen. Dette merarbeidet har gått på påkostning av andre oppgaver i selskapet som følgelig har blitt skjøvet på.

10. desember 2022 måtte den nye Trolleylinjen fra Gyldenpris til Lyngbø stenges som følge av avdekkede feilkonstruksjoner. Linjen ble utbedret, og i mars 2023 kunne Trolley bussene (linje 6) igjen kjøre hele veien fra Birkelundstoppen til Lyngbø.

I mars 2023 var det en ulykke ved Oasen holdeplass, hvor en bybanevogn kjørte inn i endebutten på holdeplassen. Flere personer ble skadet i sammenstøtet og bybanevognen fikk omfattende skader. Statens havarikommisjon har gransket hendelsen og avleverte sin rapport i april 2024. Det er iverksatt flere tiltak som følge av ulykken og anbefalingene fra havarikommisjonen tas med videre i det systematiske forbedringsarbeidet i selskapet.

Høsten 2023 ble et større vedlikeholdsprosjekt startet. Formålet med prosjektet er å bli enda bedre på planlegging og å skape forutsigbarhet i vedlikeholdsarbeidet. Dette vil øke kvaliteten i vedlikeholdsarbeidet, samt at det vil bidra til å skape økonomisk forutsigbarhet for selskapets eier, Vestland Fylkeskommune. Bybanen AS har som en av sine viktigste strategiske målsetninger å sikre en tilgjengelig infrastruktur uten vedlikeholdsetterslep.

Gjennom 2023 er det også gjennomført andre utviklingsprosjekter, i tråd med selskapets strategiske plan, både knyttet til infrastruktur, men også internt i selskapet.

Misjon

Bybanen beveger Bergen

Vi leverer den gode reisen gjennom attraktiv, smart og bærekraftig transport

Visjon

Bybanen skal være det mest bærekraftige banesystemet i Europa

Verdier

Tar ansvar

Bryr oss

Løser ting sammen

Tenker nytt

Skaper verdier

Ambisjoner

Vi leverer den gode reisen gjennom nytenkning og effektiv drift

Vi er en attraktiv og trygg arbeidsplass i kontinuerlig utvikling

Vi er en sentral del av klima- og miljøløsningen i Bergen

Vi sikrer forutsigbar og transparent drift basert på godt samarbeid

Bybanen har siden oppstarten i 2010 vært en sentral del av klima- og miljøløsningen i Bergen og er således et direkte virkemiddel for å satse mer på klimavennlig kollektivtrafikk, og derigjennom redusere biltrafikken i byen. Men selv om Bybanen er bærekraftig i seg selv, har selskapet ambisjoner om å bidra ytterligere til et bærekraftig samfunn. Derfor har Bybanen AS satt seg mål om å bli et netto null utslippsselskap innen 2030. I august 2023 ansatte selskapet en egen bærekraftsansvarlig som skal lede bærekraftsarbeidet videre. Siden 2021 har Bybanen AS utarbeidet en årlig bærekraftsrapport som oppsummerer selskapets arbeid og bidrag til at Bergen skal bli en enda mer bærekraftig by å bo i.

Selskapet er også omfattet av åpenhetsloven, som trådte i kraft 1. juli 2022. Loven skal fremme

virksomheters respekt for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold, samt sikre allmenheten tilgang på informasjon om hvordan virksomheter håndterer negative konsekvenser for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. For å bli enda bedre innen dette området, ble Bybanen AS i desember 2023 en del av Future Proof, en interesseorganisasjon som arbeider for sosial bærekraft. I mars 2024 ble også selskapet medlem av Etisk handel Norge.

Åpenhetsloven pålegger blant annet virksomhetene en informasjonsplikt og en plikt til å gjennomføre aktsomhetsvurderinger som skal redegjøres for i en rapport som tilgjengeliggjøres. Redegjørelsen for 2023 blir å finne på Bybanen AS sine hjemmesider, samt som vedlegg til årsrapporten for 2023.

Bybanen AS har i alle år levert en ruteproduksjon med høy punktlighet og regularitet. Dette jobber selskapet kontinuerlig med for å opprettholde, og hele tiden sørge for at Bybanen forsetter den suksesshistorien som har vart siden oppstarten i 2010. En ruteproduksjon med kvalitetstall som plasserer Bybanen i Bergen på topp i Europa. I 2023 leverte Bybanen AS passasjertransport med en punktlighet på 99,48% og en regularitet på 97,23%. Den lave regulariteten er et direkte resultat av redusert tilgang på vognførere gjennom 2023 og kansellerte avganger. I mars 2024 hadde trafikken en regularitet på 99,67% og driften er endelig tilbake der den skal være, med en regularitet over 99,5%.

Organisering av Bybanen

Bybanen i Bergen er et viktig virkemiddel for å nå målsettingene om et trygt og effektivt kollektivtilbud i Bergen, samt at den bidrar til å redusere Bergens klimaavtrykk. Bybanen er en del av kollektivisjonen i Miljøløftet og skal være ryggraden i kollektivtilbudet. Bybanen beveger Bergen mot en bedre fremtid.

Planlegging, bygging, drift og vedlikehold av Bybanen gjennomføres av flere organisatoriske enheter. Bybanen Utbygging, en prosjektorganisasjon i Vestland Fylkeskommune, prosjekterer og bygger Bybanen i Bergen. Bybanen AS er et aksjeselskap 100% eid av Vestland Fylkeskommune og har ansvar for drift og forvaltning av ferdig bygget infrastruktur, vognmateriell, samt levering av passasjertransport til Skyss. Flere av selskapets oppgaver er konkurranseutsatt i henhold til lov om offentlige anskaffelser, bl.a. operatøravtale og vedlikehold av vognmateriell.

Tide Buss og Bane AS er operatør på Bybanen og har ansvar for vognfremføring, trafikkledelse og vedlikehold av bybanevognene. Selskapet har tillatelse fra Statens Jernbanetilsyn for fremføring av sporvogner. Vognvedlikeholdet utføres av Stadler Services Norway AS på vegne av Tide Buss og Bane AS.

Vestland fylkeskommune (VLFK) garanterer Bybanen AS tilstrekkelige økonomiske rammer til vedlikehold og drift av Bybanens infrastruktur i samsvar med jernbaneloven, kravforskriften, samt andre aktuelle lover og forskrifter. Bybanen AS har tillatelse fra Statens Jernbanetilsyn om drift av infrastruktur og vedlikeholdsmateriell.

Selskapet er i overensstemmelse med gitte tillatelser og rammebetingelser ansvarlig for vedlikehold og oppgradering av Bybanen, herunder spor, signal og telekommunikasjon, strømforsyning, kontaktledning, holdeplasser og driftsmateriell for vedlikehold.

Virksomheten i 2023

Sikkerhet og daglig drift som sikrer høy punktlighet og regularitet, samt eliminering av uønskede hendelser, vil alltid være de viktigste prioriteringene for Bybanen AS. Sammen med gode HMS-tiltak skal dette være med å gi gode passasjeropplevelser for de reisende og trygge arbeidsforhold for medarbeiderne. Oppfølging av overtatte byggetrinn, både bybane og Trolley, vedlikeholdsprosjektet samt oppfølging av leveranseplan knyttet til selskapets strategi, har vært sentralt i arbeidet til Bybanen AS i 2023.

I tråd med gjeldende strategi har det gjennom året også pågått flere utviklingsprosjekter, både knyttet til operasjonelle og administrative aktiviteter. Dette skal være med å utvikle selskapet i riktig retning slik at eiers overordnede målsettinger nås. Syv (7) nye medarbeidere har begynt i løpet av 2023, herav fire (4) driftsteknikere, én (1) midlertidig driftsingeniør, bærekraftsansvarlig, og forbedringsansvarlig. Ved årsslutt hadde selskapet 47 medarbeidere. Per april 2024 har selskapet ansatt ytterligere 3 driftsteknikere. Dette gjenspeiler den høye aktiviteten i selskapet.

Med virkning fra 30. juni 2023 har Bybanen AS og Vestland Fylkeskommune inngått avtale om årlige krav til tjenesteleveranse. Avtalen fastsettes årlig hvor krav til tjenesteleveransene revideres årlig. Formålet med avtalen er å følge opp kvalitet

i leveranser på en systematisk måte og sørge for kontinuerlig forbedring. Leveranseplanen skal også sikre eier kunnskap om utfordringer i planperioden på fem (5) år. Bybanen AS rapporterer til VLFK i henhold til avtalen 4 ganger i året.

Arbeidet med PULS har fortsatt gjennom 2023. PULS er akronymet for Planlegging, Utførelse, Læring og Samhandling. PULS er selskapets hverdagsstandard. Sammen med selskapets verdier skal PULS guide organisasjonen i hvordan den skal arbeide når den er på sitt aller beste.

Grunnet fravær har selskapet i perioden vært ledet av en konstituert administrerende direktør, samt hatt behov for midlertidig å dekke opp sentrale stillinger med innleie.

Trafikkutvikling

Det er Skyss som har ansvaret for billetter, passasjerinformasjon og ruteplanlegging av Bybanen.

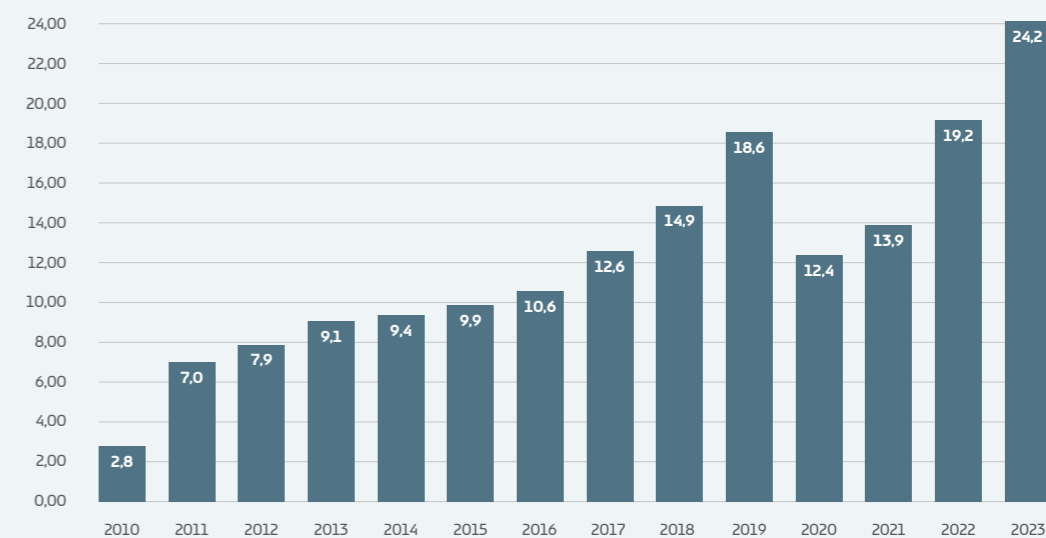
I 2023 reiste totalt 24,2 millioner passasjerer på Bybanen, en økning på 5,1 millioner passasjerer sammenlignet med 2022. Det er produsert 113,1 og 19,2 millioner passasjerkilometer på henholdsvis linje 1 og linje 2. Dette er en samlet økning på 27,5 millioner passasjerkilometer for 2023.

Av totalt 24,2 millioner påstigninger i 2023, fordelte disse seg med 19,3 millioner på linje 1 og 4,9 millioner på linje 2.

Produksjonen i 2023 ble gjennomført med en punktlighet på 99,48% og en regularitet på 97,23%. Innstilte turer som følge av vognmangel og førermangel har påvirket kvalitetstallene og selskapet har ikke vært tilfreds med nedgangen i punktlighet og regularitet. Sammen med utøvende operatør er det gjennomført flere tiltak som har bedret situasjonen og gjort reiseopplevelsen til passasjerene bedre.

ANTALL PÅSTIGNINGER MILLIONER

Offisielle passasjertall for Bybanen siden oppstarten.

Det er kjørt ca. 3 millioner km med bybanevognene gjennom 2023. Med gjennomsnittlig 32 vogner tilgjengelig gjennom 2023, er det da kjørt ca. 94 tusen km per vogn i gjennomsnitt. Sammenlignet med bransjetall (UITP – The International Association of Public Transport) bringer dette Bybanen i øvre sjikt når det gjelder utnyttelse av vognparken. Totale driftskostnader pr vognkilometer var i 2023 kr 111,-, en reduksjon på kr 10 sammenlignet med 2022. Lavere strømkostnader sammenlignet med 2022 forklarer store deler av nedgangen.

Sikkerhet og kvalitet

Hendelsen ved Fyllingsdalen terminal den 28. mars 2023 er en enkelthendelse på linjen som har krevd mye ressurser i 2023. Bybanen AS har bistått politi og havarikommisjonen i deres undersøkelser, i tillegg til de vurderinger selskapet selv har utført. Ut over denne hendelsen viser statistikken for 2023 at det er en positiv utvikling både hva gjelder antall sammenstøt med bil og hendelser med passasjerskader.

Med unntak av hendelsen ved Fyllingsdalen terminal har linje 2 fungert tilfredsstillende. Det er registrert to sammenstøt med bil, begge i krysset Minde Allè / Kanalveien. Det har også vært problemer knyttet til feil på systemer overtatt i dette byggetrinn. Et eksempel her er varmekabler som skal holde plattformene fri for is. Feil på automatikken i dette systemet har ført til at varmekablene ikke har skrudd seg på, med personskaade knyttet til fall på plattform som resultat.

Sammen med Sporveien har Bybanen møtt Samferdselsdepartementet i to rettsrunder knyttet til sikringsforskriften, først i tingretten (mars 2023) og deretter i lagmannsretten (november 2023). Begge rundene endte i tap og saken er anket til høyesterett. Om saken aksepteres i høyesterett er ennå ikke kjent. For å sikre at Bybanen AS ikke driver i strid med gjeldende regelverk har selskapet implementert de krav som stilles i forskriften i påvente av et endelig utfall.

Bybanen har oppdatert eget teknisk regelverk og bestemmelser for sikker trafikkavvikling

som en forberedelse til byggetrinn 5 til Åsane. Regelverket utgjør premisser for byggetrinn og danner føringer for hvordan infrastrukturen skal prosjekteres og bygges.

Flere leverandører har blitt revidert i løpet av året for å sikre at deres leveranser tilfredsstiller de krav som påligger selskapet gjennom Kravforskriften. Kun mindre funn har blitt avdekket under revisjonene.

Nye kontrakter og kontraktsoppfølging

Ved innkjøp av varer og tjenester følger Bybanen AS lov om offentlige anskaffelser med forskrifter. Selskapet er underlagt forsyningsforskriften og dermed er terskelverdien for kunngjøring av anskaffelsen kontraktsverdier på 4,6 mill. kr. Kontrakter følges opp kontinuerlig for å sikre riktig leveranse. Det gjennomføres løpende kostnadskontroll og varelagerkontroll.

I 2023 signerte Bybanen AS følgende større kontrakter:

- Grøntvedlikeholdstjenester langs bybanelinjen. Avtale inngått med Anleggsgartnermester Wikholm AS.
- Lederutviklingsprogram. Avtale inngått med Vissa AS.
- Lederressurs til driftsavdelingen. Avtale inngått med Interimleder AS.
- Konsulenter sikkerhet -og kvalitetsarbeid. Avtale inngått med Rambøll Norge AS.
- Tunnelinspeksjon på linje 1. Avtale inngått med Multiconsult Norge AS.
- Rammeavtaler for innkjøpstjenester. Parallelle rammeavtaler inngått med Inventura AS, HR Prosjekt AS og Odin Prosjekt AS.

Infrastruktur

Bybanen AS har i 2023 gjennomført en rekke tiltak knyttet til langsiktig verdibevaring og oppgraderinger:

- Sporvekselarrangement i Kaigaten har blitt erstattet med rettspor.
- Kameratelemerne for byggetrinn 1 og 2 har blitt oppgradert.
- Elektriske installasjoner for byggetrinn 1, 2 og 3 har blitt oppgradert.

- Systemer for rutekoder har blitt oppgradert i byggetrinn 2 og 3.
- Overvannsystem har blitt oppgradert i byggetrinn 2.
- Master for trolleyanlegget på strekningen Birkelundstoppen/sentrum har blitt fornyet.
- Kontaktledningsarrangement for trolleyanlegget på Mannsverk og på Lyngbø har blitt oppgradert.

Drift og vedlikehold av infrastruktur

Det er et overordnet mål for Bybanen AS å se vedlikehold i sammenheng med sikkerhet, helse og miljø. Banen skal for hele reisen fremstå og være et trygt og behagelig transportmiddel.

Driftsavdelingen i Bybanen AS, som utfører vedlikehold på infrastrukturen, ønsker gjennom daglig drift og fokus på preventivt vedlikehold, alltid å holde banen i en slik stand at man sikrer oppetid i henhold til krav i Forvaltningsavtalen. Alle arbeidsoppgaver, både planlagte og oppståtte, blir registrert i selskapets FDV system og kvitteres ut når oppgavene er sluttført.

Fagområdet Spor har flest periodiske jobber, som blant annet regelmessig skinnesliping, rengjøring og smøring av sporveksler, tømning av slamkummer, rillerens, spormålinger, sporvekselmålinger og kontroll/vedlikehold av overbygning og faste inspeksjoner og kontroll av spor. I tillegg har en av ressursene innenfor fagområdet funksjon som kjøretøyansvarlig for alle kjøretøy i selskapet.

Fagområdet KL har ansvar for alt som berører kjøreledning, både på trolley-linjen og Bybanen. Vedlikehold av kjøreledningene samt likerettere (strømforsyning) langs banen er sentralt. Arbeidet er forbundet med risiko, da det arbeides med høy spenning. Mye av vedlikeholdet gjøres på natt da det må gjøres når kontaktledningsanlegget er spenningsløst og derfor gjøres dette i perioden på natt når det ikke er ruteproduksjon. Dette fagområdet har derfor høy belastning grunnet nattarbeid.

Fagområdet Signal holder oversikt over alle signaler som er med på å styre eller informere ulike systemer Bybanen er avhengig av. I tillegg til signalsystemene knyttet til fremføring av bybanevogner er det blant annet ulike systemer om bord i vognene, kameraer langs banen, varmestyring av både holdeplasser og sporveksler som skal vedlikeholdes. De kritiske signalene som banesignal blir prioritert og antall feil her er få. Det har imidlertid vært en økning i antall feil knyttet startproblemer på linje 2 til Fyllingsdalen.

Høsten 2023 ble et større vedlikeholdsprosjekt startet. Formålet med prosjektet er å bli enda bedre på planlegging av vedlikeholdsjobber, med den hensikt å unngå vedlikeholdsetterslep, samt i størst mulig grad skape forutsigbarhet i vedlikeholdsjobber for å unngå driftsstans som følge av feil på infrastruktur.

Beredskap

Bybanen AS har en døgkontinuerlig hjemmevaktordning som har ansvar for å gjennomføre nødvendige tiltak knyttet til driftsproblemer, hendelser eller andre situasjoner innenfor de områdene som selskapet har forvaltningsansvar for. Den faste vaktbemanningen består av tre (3) fagvakter som hver dekker sitt fagområde innenfor spor, kjøreledning og signalanlegg. Vaktpersonell har vakt hver 5. uke.

Vognparken

Bybanen AS har i dag 34 vogner av typen Variobahn med en lengde på 42 meter. Seks (6) nye vogner ble levert i 2022/2023, som følge av utvidelsen til Fyllingsdalen. Som følge av ulykken ved Oasen, har involvert vogn vært ute av drift siden hendelsen. I henhold til avtalen med Stadler Services Norway AS, som vedlikeholder og reparerer vognmateriellet til Bybanen, skal Stadler stille 85% av vognparken tilgjengelig for trafikk til enhver tid. Som følge av blant annet hendelser i trafikken som har medført skade på vogner, samt forsinkelser i leveranser av nye vogner, har ikke Stadler klart å levere tilstrekkelig med vogner gjennom året innenfor kravet på 85%.

Bybanen har en rekke driftsvogner for vedlikehold av infrastrukturen. Dette omfatter slipevogn med plog og avisingsutstyr (901) og de kombinerte vei- og skinnegående bilene; brannbil (902) som disponeres av Bergen brannvesen, kontaktledningsvogn (903), sporrengjøringsvogn (904) og lastebil med kran og avisingsutstyr (905). Disse vognene er essensielle for rask respons ved planlagt og akutt innsats på sporet.

Driftsstabilitet og kundetilfredshet

Punktlighet og regularitet er viktige indikatorer for driftsstabilitet og kundetilfredshet. Punktlighet beregnes for gitte målepunkt på linjen basert på en toleranse på 15s/+3min i tidsavvik målt mot rutetabell.

Beregnet punktlighet for 2023 var på 99,48%. Dette er en økning på 0,1%.

Regularitet er et uttrykk for hvor mange av de planlagte turene som faktisk ble gjennomført i sin helhet, ved å telle andelen turer som er kansellerte/innstilte eller ikke fullførte. Regulariteten i 2023 er beregnet til 97,23%. Dette er en nedgang på 0,86% og langt unna måltallet på 99,5%. Bybanen AS er ikke tilfreds med regulariteten som i all hovedsak skyldes førermangel og forsinkelser i leveransen av nye vogner. Tall per mars 2024 viser vesentlig forbedring i regulariteten.

Det ble i 2023 gjennomført kundeundersøkelser som gav følgende resultat:

- Kjørestil: 86,5 av 100. En nedgang fra 89 pr Q4 2022.
- Innvendig renhold: 75,4 av 100. En nedgang fra 80,5 pr Q4 2022
- Serviceinnstilling: 81,9 av 100. Ny måling fra 2023
- Temperatur om bord: 81,1 av 100. Ny måling fra 2023
- Alt i alt tilfredshet: 86,5 av 100. Uforandret fra 2022.

Lokalisering

Bybanen AS holder til på Kokstad i Bergen, Kokstadflaten 59, samlokalisert med Tide Buss og Bane AS, og Stadler Services Norway AS.

Samarbeid

Det har i 2023 vært jevnlig møter i flere samarbeidsfora både med Vestland fylkeskommune, Bergen kommune, Skyss, Bybanen Utbygging, Tide Buss og Bane og øvrige leverandører. Samarbeidsforaene er viktige for at Bybanens suksess og gode omdømme skal opprettholdes.

Helse, miljø og sikkerhet

Bedriften har avtale med Falck bedriftshelsetjeneste som oppfyller de krav som stilles i Jernbaneloven med tilhørende forskrifter. Bedriftshelsetjenesten er fast medlem i AMU og har gjennomført helseundersøkelser iht. jernbanelovgivningen for medarbeidere i driftsavdelingen. Dette omfatter både nye og resertifiseringer. Gjennom året har bedriftshelsetjeneste også bistått med vaksiner og veiledning i enkeltsaker.

Det er ikke registrert arbeidsrelaterte hendelser som har ført til fravær for virksomhetens medarbeidere i 2023. Det er registret enkelte mindre hendelser som ikke har ført til fravær.

Samlet sykefravær i 2023 var 5,3% totalt. Det er rapportert et tilfelle av fravær som skyldes arbeidsrelaterte forhold.

Arbeidsmiljøutvalget har avholdt fire (4) møter i 2023. Faste saker har vært; status nye bygg på anlegget, HR rapporter (sykefravær, overtid, nattarbeid), HMS rapporter (avvik og hendelser) og vernerunder. Videre er saker knyttet til gassmålinger i tunell, nytt kjemikaliesystem og instruks for arbeid i blandet trafikk behandlet. Generelle saker relatert til bedriftshelsetjeneste er tatt opp ved behov. Selskapets hverdagsstandard PULS er fast agenda på møtene, og eventuelle tiltak er diskutert.

Likestilling og diskriminering

Bybanen AS jobber aktivt og målrettet for å skape et godt og inkluderende arbeidsmiljø, med særlig fokus på mangfold, likestilling og å hindre diskriminering. Det er nedfelt i Bybanens HR politikk at det ikke skal forekomme forskjellsbehandling grunnet kjønn, og i selskapets lønnspolicy er det nedfelt prinsipp om likebehandling av alle. Selskapet har ikke hatt noen saker knyttet til trakassering grunnet kjønn eller diskriminering i forbindelse med utvikling/forfremmelser i selskapet.

Per 31.12.2023 var det 47 medarbeidere i Bybanen AS, hvorav 33% kvinner og 67 % menn. Til sammenligning var kvinneandelen 19% i 2022. Selskapets ledergruppe består av totalt 6 personer, hvorav 2 kvinner. Bybanen AS jobber aktivt med å øke kvinneandelen i selskapet, spesielt blant selskapets driftsteknikere hvor kvinner oppfordres til å søke.

I 2023 var aldersfordelingen i Bybanen AS slik at 47 % var over 50 år, 43 % var mellom 30 og 50 år, og 11 % under 30 år.

Lønnspolitikken i Bybanen AS er basert på bestemmelsene i hovedtariffavtalen (HTA), der kompetanse er det avgjørende. For driftspersonell reguleres lønn i henhold til en lønnsstige, noe som legger til rette for likebehandling i tråd med selskapets policy. Det er innført en veiledende oversikt over andre stillinger enn drift, basert på stillingens ansvar, kompetansekrav etc., blant annet for å sikre likebehandling ved lønnsfastsettelse.

Ytre miljø

Bybanen AS skal gjennomføre miljøvennlige og bærekraftige innkjøp og stiller miljøkrav til leverandører i forbindelse med anskaffelser av varer og tjenester. Innkjøpspraksisen skal bidra til å redusere skadelig miljøpåvirkning og fremme klimavennlige løsninger. Ved innkjøp skal det vurderes i hvilken grad det enkelte innkjøp utgjør en miljøbelastning og hvordan hensyn til miljø og klima best skal ivaretas.

Miljøkrav kan knytte seg til tildelingskriterier og/eller relevante tekniske egenskaper til produkt, returordninger, emballasje, miljøkvalitetssystem og rutiner. Motorkjøretøy og annet utstyr som benyttes i forbindelse med vedlikehold av Bybanens infrastruktur forurenses det ytre miljøet. Både kjøretøy og utstyr er bygget etter krav om høy miljøstandard. Sett under et er utslippene små og bidrar til vedlikehold av et miljøvennlig elektrisk sporvognsystem. Miljøgevinsten ved Bybanen er betydelig sammenlignet med et tradisjonelt bussystem.

Skatte-, regnskaps- og selskapsmessige regler

Som aksjeselskap er Bybanen underlagt aksjeloven. Selskapet driver skatte- og avgiftspliktig virksomhet.

Styret har lagt til grunn at selskapets virksomhet følger de til enhver tid gjeldende regler for internprising av varer og tjenester overfor eier. Dette gjelder også overfor tredjepart. I henhold til «Lov om revisjon» § 2.3, er det avholdt møte mellom selskapets styre og revisor uten at adm. direktør eller andre fra den daglige ledelsen var til stede.

Styret og daglig leder i Bybanen AS er dekket av Vestland Fylkeskommune sin styreansvarsforsikring i KLP. Forsikringssummen er kr 50 mill. per skadetilfelle og per forsikringsår. Forsikringen dekker kontinuerlig betaling av saksomkostninger og det blir ikke trukket egenandel.

Fortsatt drift

I samsvar med regnskapslovens § 3 - 3 er forutsetning om fortsatt drift lagt til grunn ved utarbeidelsen av regnskapet.

Redegjørelse for årsregnskapet

Selskapet hadde i 2023 totale inntekter på 348,4 mkr med et tilhørende årsresultat som viser et underskudd på 1,4 mkr. Sammenlignet med 2022 er inntektene økt med 57,3 mkr og årsresultatet redusert med 1,7 mkr. Økt aktivitet som følge av utvidelsene i infrastrukturen samt pågående forbedringsprosjekter er i hovedsak bakgrunnen for økte kostnader og reduserte resultater.

Totalkapitalen pr. 31.12.2023 var 125,8 mkr, en reduksjon på 5 mnok sammenlignet med 31.12.2022. Egenkapitalandelen var tilsvarende 15,6%, en reduksjon på 0,5 %-poeng. Egenkapitalen anses forsvarlig i forhold til risiko ved og omfanget av virksomheten.

Samlet kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter var i 2023 17,5 mkr, en økning på 24,2 mkr sammenlignet med 2022. Driftsresultatet utgjorde et underskudd på 2,3 mkr. Endringer i faktureringsrutiner knyttet til varekretsløpet med utslagiforbedret arbeidskapital, forklarer i hovedsak økningen i operasjonell kontantstrøm sammen med avskrivninger og andre tidsavgrensingsposter. Selskapet sin bokførte varebeholdning er i 2023 økt med 8,1 mkr sammenlignet med 2022. Dette knytter seg til økning i reservedelslager som følge av utvidelsene i infrastruktur. Det ble i 2023 gjort investeringer i anleggsmidler for 3,2 mkr. Likviditetsbeholdningen pr. 31.12.2023 utgjorde 42,8 mkr, herav innestående på skattetrekkkonto med 2,5 mkr. Likviditetsbeholdningen er økt med 13,3 mkr i 2023. Arbeidskapitalen pr. 31.12.2023, uttrykt som forskjellen mellom omløpsmidler og kortsiktig gjeld, var 13,1 mnok. En økning på 3 mkr sammenlignet med 2022. Salg av vedlikeholdstjenester og passasjertrafikk, til Vestland fylkeskommune, finansierer selskapets drift. Bybanen AS leverer driftstjenester til 3. part, men av mindre omfang.

Selskapets finansielle risiko anses som begrenset. Vestland Fylkeskommune garanterer selskapet tilstrekkelig økonomiske rammer. Selskapet har et langsiktig lån gitt av fylket til finansiering av driftsutstyr og andre operasjonelle investeringer. Lånet renteberegnes med markedsrente og nedbetales med årlige avdrag.

Etter hvert som bybaneanlegget utvides samt eksisterende linje blir eldre, øker forvaltningsoppgavene til Bybanen. Dette i forhold til løpende vedlikehold og verdibevaring av infrastruktur og vognmateriell. Det forventes derfor økt aktivitet i selskapet i årene fremover.

Styret mener at årsregnskapet for Bybanen AS gir et korrekt bilde av selskapets eiendeler og gjeld, finansielle stilling og resultat. Styret foreslår at underskuddet for 2023 dekkes av annen egenkapital med kr 1.414.314

Takk til bedriftens medarbeidere for stor innsats

Styret mener at selskapets oppgaver i 2023 har blitt gjennomført på en svært god måte, til tross for de vekstutfordringene selskapet har hatt. Medarbeiderne har som i tidligere år bidratt med engasjement og sterk motivasjon for at Bybanen skal bevege Bergen. Styret takker alle for innsatsen i 2023.

Styrets sammensetning

Styrets medlemmer per 26. april 2024:

- Emil Eike, styrets leder
- Astrid Sørensen, styrets nestleder
- Øystein Skaar
- Jostein Hausevik Fjærestad
- Silja Ekeland Bjørkly
- Marianne Sæhle
- Kjetil Storum Nøstdal, ansatte valgt

Følgende gikk ut av styret i 2023:

- Jørund Vandvik
- Sven-Olav Frimann Nilsen, ansatte valgt

Følgende gikk inn i styret i 2023:

- Jostein Hausevik Fjærestad
- Kjetil Storum Nøstdal, ansatte valgt

Bergen 26. april 2024

Emil Eike

Emil Eike
Styreleder

Astrid Sørensen

Astrid Sørensen
Styrets nestleder

Øystein Skaar

Øystein Skaar
Styremedlem

Marianne Sæhle

Marianne Sæhle
Styremedlem

Silja Ekeland Bjørkly

Silja Ekeland Bjørkly
Styremedlem

Jostein Hausevik Fjærestad

Jostein Hausevik Fjærestad
Styremedlem

Kjetil Storum Nøstdal

Kjetil Storum Nøstdal
Styremedlem

1.0

Bybanen AS - årsregnskap 2023
Resultatregnskap

NOTER	DRIFTSINNEKTER OG DRIFTSKOSTNADER	2023	2022
1	Salgsinntekt	322 644 437	279 053 088
1	Annen driftsinntekt	25 796 687	12 093 624
	Sum driftsinntekter	348 441 124	291 146 712
	Endring beholdn. varer under tilvirkn. og ferdigvarer	-643 282	1 340 714
2, 3	Lønnskostnad	51 368 193	43 719 292
4	Avskrivning av driftsmidler og immaterielle eiendeler	5 184 493	4 133 471
2	Annen driftskostnad	294 799 579	242 243 028
	Sum driftskostnader	350 708 983	291 436 505
	Driftsresultat	-2 267 859	-289 793
	FINANSINNEKTER OG FINANSKOSTNADER		
	Annen renteinntekt	920 479	962 076
	Annen finansinntekt	74 760	112 693
	Annen rentekostnad	182 582	337 435
	Annen finanskostnad	351 565	139 850
	Resultat av finansposter	461 091	597 484
	Ordinært resultat før skattekostnad	-1 806 768	307 691
5	Skattekostnad på ordinært resultat	-392 454	68 752
	Årsresultat	-1 414 314	238 939
	OVERFØRINGER		
	Avsatt til annen egenkapital	0	238 939
	Overført fra annen egenkapital	1 414 314	0
	Sum overføringer	-1 414 314	238 939

2.0

Bybanen AS - årsregnskap 2023
Balanse pr. 31. desember

NOTER	EIENDELER	2023	2022
	Anleggsmidler		
	Immaterielle eiendeler		
4	Konsesjoner, patenter, lisenser, varemerker o.l.	21 316	144 016
5	Utsatt skattefordel	6 615 861	6 223 407
	Sum immaterielle eiendeler	6 637 177	6 367 423
	Varige driftsmidler		
4	Tomter, bygninger og annen fast eiendom	4 703 836	3 384 223
4	Maskiner og anlegg	9 297 962	11 577 420
4	Driftsløsøre, inventar, verktøy, kontormaskiner o.l.	5 594 701	6 476 045
	Sum varige driftsmidler	19 596 498	21 437 688
	Sum anleggsmidler	26 233 675	27 805 111
	Omløpsmidler		
6	Varer	14 826 072	6 739 726
	Fordringer		
7	Kundefordringer	31 171 723	65 557 426
	Andre kortsiktige fordringer	10 809 806	1 225 503
	Sum fordringer	41 981 529	66 782 930
8	Bankinnskudd, kontanter o.l.	42 754 671	29 457 622
	Sum omløpsmidler	99 562 272	102 980 278
	SUM EIENDELER	125 795 947	130 785 389

2.0

Bybanen AS - årsregnskap 2023
Balanse pr. 31. desember

NOTER	EGENKAPITAL OG GJELD	2023	2022
	Egenkapital		
	Innskutt egenkapital		
9	Aksjekapital	1 550 000	1 550 000
	Sum innskutt egenkapital	1 550 000	1 550 000
	Opptjent egenkapital		
	Annen egenkapital	18 076 885	19 491 199
	Sum opptjent egenkapital	18 076 885	19 491 199
10	Sum egenkapital	19 626 885	21 041 199
	Gjeld		
	Avsetning for forpliktelser		
3	Pensjonsforpliktelser	11 703 621	8 147 422
	Sum avsetning for forpliktelser	11 703 621	8 147 422
	Annen langsiktig gjeld		
7, 11	Øvrig langsiktig gjeld	8 000 000	9 000 000
	Sum annen langsiktig gjeld	8 000 000	9 000 000
	Kortsiktig gjeld		
	Leverandørgjeld	53 626 931	45 622 388
5	Betalbar skatt	0	2 345 930
8	Skyldige offentlige avgifter	4 378 924	4 490 257
12	Annen kortsiktig gjeld	28 459 586	40 138 193
	Sum kortsiktig gjeld	86 465 441	92 596 768
	Sum gjeld	106 169 062	109 744 190
	SUM EGENKAPITAL OG GJELD	125 795 947	130 785 389

3.0

Bybanen AS - årsregnskap 2023
Kontantstrømpstilling

NOTER	KONTANTSTRØMMER FRA OPERASJONELLE AKTIVITETER	2023	2022
	Ordinært resultat før skattekostnad	-1 806 768	307 691
5	Periodens betalte skatt	-2 345 930	-1 321 313
4	Ordinære avskrivninger	5 184 493	4 133 471
	Endring i varelager, kundefordringer og leverandørgjeld	34 303 900	-20 750 622
3	Forskjeller i pensjonsmidler/-forpliktelser	3 556 199	2 211 820
	Endring i andre omløpsmidler og andre gjeldsposter	-21 374 243	8 719 766
	Netto kontantstrøm fra operasjonelle aktiviteter	17 517 651	-6 699 187
	KONTANTSTRØMMER FRA INVESTERINGSAKTIVITETER		
	Innbetalinger ved salg av varige driftsmidler		
4	Utbetalinger ved kjøp av varige driftsmidler	-3 220 603	-6 600 234
	Netto kontantstrøm fra investeringsaktiviteter	-3 220 603	-6 600 234
	KONTANTSTRØMMER FRA FINANSIERINGSAKTIVITETER		
7	Utbetalinger ved nedbetaling av langsiktig gjeld	-1 000 000	-1 000 000
	Netto kontantstrøm fra finansieringsaktiviteter	-1 000 000	-1 000 000
	Netto endring i bankinnskudd, kontanter o.l.	13 297 048	-14 299 421
	Beholdning av bankinnskudd, kontanter o.l. pr. 01.01.	29 457 622	43 757 044
	Beholdning av bankinnskudd, kontanter o.l. pr. 31.12.	42 754 671	29 457 622

4.0

Bybanen AS - årsregnskap 2023 Noter til regnskap

Regnskapsprinsipper

Årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for øvrige foretak. Selskapet har tidligere vært et lite foretak, men oppfyller ikke lenger disse kravene, og har i 2014 gått over til å være et øvrig foretak.

Salgsinntekter

Inntektsføring ved salg av varer skjer på leveringstidspunktet. Tjenester inntektsføres i takt med utførelsen.

Skatter

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Utsatt skatt er beregnet med 22 % på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier, samt ligningsmessig underskudd til fremføring ved utgangen av regnskapsåret. Skatteøkende og skattereduserende midlertidige forskjeller som reverserer eller kan reversere i samme periode er utlignet og nettoført. Netto utsatt skattefordel balanseføres i den grad det er sannsynlig at denne kan bli nyttiggjort.

Klassifisering og vurdering av balanseposter

Omløpsmidler og kortsiktig gjeld omfatter poster som forfaller til betaling innen et år etter balansedagen, samt poster som knytter seg til varekretsløpet. Øvrige poster er klassifisert som anleggsmiddel/langsiktig gjeld.

Omløpsmidler vurderes til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Kortsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Anleggsmidler vurderes til anskaffelseskost, men nedskrives til virkelig verdi ved verdifall som ikke forventes å være forbigående. Anleggsmidler med begrenset økonomisk levetid avskrives planmessig. Langsiktig gjeld balanseføres til nominelt beløp på etableringstidspunktet.

Varige driftsmidler

Varige driftsmidler balanseføres og avskrives over driftsmidlets forventede økonomiske levetid. Direkte vedlikehold av driftsmidler kostnadsføres løpende under driftskostnader, mens påkostninger eller forbedringer tillegges driftsmidlets kostpris og avskrives i takt med driftsmidlet. Dersom gjenvinnbart beløp av driftsmiddelet er lavere enn balanseført verdi foretas nedskrivning til gjenvinnbart beløp. Gjenvinnbart beløp er det høyeste av netto salgsverdi og verdi i bruk. Verdi i bruk er nåverdien av de fremtidige kontantstrømmene som eiendelen vil generere.

Varebeholdninger

Lager av innkjøpte varer er verdsatt til laveste av anskaffelseskost og virkelig verdi. Anskaffelseskost vurderes etter FIFO-prinsippet. Egentilvirkede ferdigvarer og varer under tilvirkning er vurdert til full tilvirkningskost. Det foretas nedskrivning for påregnelig ukurans.

Regnskapsprinsipper forts.

Fordringer

Kundefordringer og andre fordringer er oppført i balansen til pålydende etter fradrag for avsetning til forventet tap. Avsetning til tap gjøres på grunnlag av individuelle vurderinger av de enkelte fordringene.

Leasing / Leieavtaler

En leieavtale skal klassifiseres som finansiell eller operasjonell i samsvar med avtalens reelle innhold. Dersom det vesentligste av økonomisk risiko og kontroll knyttet til det underliggende leieobjektet er gått over på leietaker skal leieavtalen klassifiseres som finansiell, og eiendeler og forpliktelser balanseføres. Øvrige leieavtaler er operasjonelle. For operasjonelle leieavtaler er leiekostnaden en driftskostnad som kostnadsføres løpende.

Pensjoner

Selskapet er medlem av Kommunens Sentralforbund og har tjenstepensjon i henhold til hovedtariffavtalen.

Ytelsesbaserte pensjonsordninger vurderes til nåverdien av de fremtidige pensjonsytelser som regnskapsmessig anses opptjent på balansedagen. Pensjonsmidler vurderes til virkelig verdi.

Endring i ytelsesbaserte pensjonsforpliktelser som skyldes endringer i pensjonsplaner, fordeles over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid.

Akkumulert virkning av estimatendringer og endringer i finansielle og aktuarielle forutsetninger (aktuarielle gevinster og tap) under 10% av det som er størst av pensjonsforpliktelsene og pensjonsmidlene ved begynnelsen av året innregnes ikke. Når den akkumulerte virkningen er over 10 %-grensen ved årets begynnelse, resultatføres det overskytende over antatt gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid. Periodens netto pensjonskostnad klassifiseres som lønns- og personalkostnader.

Kontantstrømpstilling

Kontantstrømpstillingen er utarbeidet etter den indirekte metode. Kontanter og kontantekvivalenter omfatter kontanter, bankinnskudd og andre kortsiktige, likvide plasseringer.

4.1 & 4.2

Bybanen AS - årsregnskap 2023
Noter til regnskap

Note 1 – Salgsinntekter

Pr. virksomhetsområde:	2023	2022
Forvaltning av infrastruktur og sporvogner	107 586 190	94 194 591
Passasjertransport	212 899 915	179 676 572
Annet	27 955 019	17 275 550
Sum	348 441 124	291 146 712

Pr. geografisk marked:

Vestland	348 441 124	291 146 712
Sum	348 441 124	291 146 712

Note 2 – Lønnskostnad, antall ansatte, godtgjørelser, lån til ansatte m.m.

Lønnskostnader	2022	2022
Lønninger	38 435 831	31 959 609
Arbeidsgiveravgift	6 097 710	5 114 454
Pensjonskostnader	5 667 914	5 333 097
Andre ytelser	1 166 738	1 312 132
Sum	51 368 193	43 719 292

Selskapet har i 2023 sysselsatt 45 årsverk.

Pensjonsforpliktelse

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Ytelser til ledende personer	Daglig leder	Styret
Lønn	1 480 555	378 336
Annen godtgjørelse	1 055	0

Lån og sikkerhetsstillelser til ledende ansatte, tillitsvalgte og aksjeeiere m.v.

Det er ikke gitt lån/sikkerhetsstillelse til daglig leder, styrets leder eller andre nærstående parter.

4.2 & 4.3

Bybanen AS - årsregnskap 2023
Noter til regnskap

Honorar til revisor eks mva utgjør:	2023	2022
Lovpålagt revisjon	148 400	118 000
Regnskapsteknisk bistand	9 000	9 000
Skatterådgivning – teknisk oppsett av ligningspapirer	10 000	10 000
Sum	167 400	137 000

Note 3 – Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelse

Selskapet er pliktig til å ha tjenstepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenstepensjon. Selskapets pensjonsordninger tilfredsstiller kravene i denne lov.

Selskapet har pensjonsordning som omfatter alle selskapets ansatte. Pr. 31.12.2023 omfatter pensjonsordningen 49 aktive ansatte og 7 pensjonister. Ordningene gir rett til definerte fremtidige ytelser. Disse er i hovedsak avhengig av opptjeningsår, lønnsnivå ved oppnådd pensjonsalder og størrelsen på ytelsene fra folketrygden. Forpliktelsen er dekket gjennom Kommunal Landspensjonskasse.

Selskapet endret i 2014 regnskapsprinsipp hvor netto pensjonsforpliktelse fra og med 2014 vises i balansen. Den beregnede pensjonsforpliktelsen pr. 1.1.2014 ble ført som en prinsippendring direkte mot egenkapitalen, årets endring i pensjonsforpliktelse føres som lønnskostnad.

	2023	2022
Nåverdi av årets pensjonsopptjening	5 796 513	5 599 532
Rentekostnad av pensjonsforpliktelsen	173 895	106 391
Avkastning på pensjonsmidler	-280 404	-246 630
Administrasjonskostnad/rentegaranti	187 754	181 030
Arbeidsgiveravgift	828 764	795 286
Netto pensjonskostnad (etter arbeidsgiveravgift)	6 706 522	6 435 609

Opptjente pensjonsforpliktelse	41 372 597	40 332 738
Beregnete pensjonsforpliktelse	41 372	40 332 738
Pensjonsmidler (til markedsverdi)	-29 700 000	-30 630 000
Arbeidsgiveravgift	1 645 836	1 368 086
Ikke resultatført virkning av estimatavvik inkl. arb.g.avgift	-1 614 812	-2 923 402
Netto pensjonsforpliktelse	11 703 621	8 147 422

4.3

Bybanen AS - årsregnskap 2023
Noter til regnskap

Note 3 forts. – Pensjonskostnader, -midler og -forpliktelser

Økonomiske forutsetninger:

De aktuarmessige forutsetningene er basert på vanlig benyttede forutsetninger innen forsikring når det gjelder demografiske faktorer. Estimatavvik som overstiger 10 % av det høyeste av beregnet pensjonsforpliktelse inklusiv arbeidsgiveravgift og pensjonsmidler, amortiseres over gjennomsnittlig gjenværende opptjeningstid.

Note 4 – Anleggsmidler

	Bygning og tomt	Driftsløsøre, inventar og kjøretøy	Arbeidsmaskiner	Kontormaskiner	Lisenser	Sum
Anskaffelseskost pr. 1.1.23	3 290 552	22 806 253	24 957 464	1 362 374	496 100	52 912 744
Tilgang kjøpte driftsmidler	1 776 226	1 196 192	248 185	0	0	3 220 603
Anskaffelseskost pr. 31.12.23	5 066 778	24 002 445	25 205 649	1 362 374	496 100	56 133 347
Akkumulerte avskrivninger pr. 31.12.23	450 708	14 281 220	20 075 156	1 233 663	474 784	36 515 532
Av- og nedskrivninger pr. 31.12.23	450 708	14 281 220	20 075 156	1 233 663	474 784	36 515 532
Bokført verdi pr. 31.12.23	4 616 069	9 721 225	5 130 493	128 711	21 316	19 617 815
Årets ordinære avskrivninger	433 210	1 980 254	2 527 643	120 686	122 700	5 184 493

Økonomisk levetid	0 år	3-10 år	5-15 år	3-5 år
Avskrivningsplan		Lineær	Lineær	Lineær

Note 5 – Skatt

Årets skattekostnad	2023	2022
Resultatført skatt på ordinært resultat:		
Betalbar skatt	0	2 345 930
Endring i utsatt skattefordel	-392 454	-2 277 178
Skattekostnad ordinært resultat	-392 454	68 752

4.4

Bybanen AS - årsregnskap 2023
Noter til regnskap

Note 5 forts. – Skatt

Skattepliktig inntekt:

Ordinært resultat før skatt	-1 806 768	307 691
Permanente forskjeller	22 886	4 815
Endring i midlertidige forskjeller	-2 139 166	10 350 810
Skattepliktig inntekt	-3 923 048	10 663 316

Betalbar skatt i balansen:

Betalbar skatt på årets resultat	0	2 345 930
Sum betalbar skatt i balansen	0	2 345 930

Beregning av effektiv skattesats:

Resultat før skatt	-1 806 768	307 691
Beregnet skatt av resultat før skatt	-397 489	67 692
Skatteeffekt av permanente forskjeller	5 035	1 059
Sum	-392 454	68 751
Effektiv skattesats	21,7 %	22,3 %

Skatteeffekten av midlertidige forskjeller som har gitt opphav til utsatt skatt og utsatte skattefordeler, spesifisert på typer av midlertidige forskjeller.

	2023	2022	Endring
Varige driftsmidler	3 172 081	4 948 025	1 775 944
Varebeholdning	-1 876 919	-1 635 726	241 193
Gevinst- og tapskonto	30 945	38 681	7 736
Avsetninger mv	-15 771 533	-23 491 771	-7 720 238
Pensjonspremie/- forpliktelse	-11 703 621	-8 147 422	3 556 199
Sum	-26 149 047	-28 288 213	-2 139 166
Akkumulert fremførbart underskudd	-3 923 048	0	3 923 048
Grunnlag for utsatt skattefordel	-30 072 095	-28 288 213	1 783 882
Utsatt skattefordel (22%)	-6 223 407	-6 223 407	392 454

4.5, 4.6 & 4.7

Bybanen AS - årsregnskap 2023
Noter til regnskap

Note 6 – Varer

	2023	2022
Varelager (reservedeler)	14 826 071	6 739 726
Sum	14 826 072	6 739 726

Note 7 – Mellomværende med eier

Fordringer	2022	2022
Kundefordringer	23 140 059	49 320 232
Gjeld		
Langsiktig gjeld	8 000 000	9 000 000
Sum	8 000 000	9 000 000

Langsiktig gjeld renteberegnes.
Vestland fylkeskommune eier 100 % av aksjene i Bybanen AS.

Note 8 – Bankinnskudd

Innestående midler på skattetrekkskonto (bundne midler) per 31.12.2023 er på kr 2 499 513.
Beløpet dekker skyldig skattetrekk per 31.12.2023.

4.8, 4.9 & 4.10

Bybanen AS - årsregnskap 2023
Noter til regnskap

Note 9 – Aksjonærer

Aksjekapitalen i Bybanen AS pr. 31.12.2023 består av en aksjeklasse:

	Antall	Pålydende	Bokført
Ordinære aksjer	1 000	1 550	1 550 000
Sum	1 000		1 550 000

Eierstruktur

Aksjonær i selskapet pr. 31.12. var:

	Antall	Eierandel	Stemmeandel
Vestland fylkeskommune	1 000	100,0 %	100,0 %
Totalt antall aksjer	1 000	100,0 %	100,0 %

Alle aksjer har like rettigheter i selskapet.

Note 10 – Egenkapital

	Aksjekapital	Annen egenkapital	Sum egenkapital
EK pr. 31.12.2022	1 550 000	19 491 199	21 041 199
Årets endring i EK			
Årets resultat		-1 414 314	-1 414 314
EK pr. 31.12.2023	1 550 000	18 076 885	19 626 885

4.11 & 4.12

Bybanen AS - årsregnskap 2023
Noter til regnskap

Note 11 – Fordringer og gjeld

Langsiktig gjeld med forfall senere enn 5 år	2023	2022
Vestland fylkeskommune	3 000 000	4 000 000

Selskapets gjeld til Vestland fylkeskommune renteberegnes. I 2023 er det kostnadsført renter på kr 164.993.

Note 12 – Annen kortsiktig gjeld

	2023	2022
Avsetning påløpte forpliktelser	7 639 010	12 174 631
Skyldig styrehonorar	269 500	284 168
Uopptjent inntekt	15 771 533	23 491 771
Skyldige feriepenger	4 430 353	3 768 068
Annen kortsiktig gjeld	349 189	419 555
Sum	28 459 586	40 138 193

Til generalforsamlingen i Bybanen AS

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Bybanen AS som består av balanse per 31. desember 2023, resultatregnskap, kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen og noter til årsregnskapet, herunder et sammendrag av viktige regnskapsprinsipper.

Etter vår mening

- oppfyller årsregnskapet gjeldende lovkrav, og
- gir årsregnskapet et rettviseende bilde av selskapets finansielle stilling per 31. desember 2023 og av dets resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med International Standards on Auditing (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet nedenfor under *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av selskapet i samsvar med kravene i relevante lover og forskrifter i Norge og International Code of Ethics for Professional Accountants (inkludert internasjonale uavhengighetsstandarder) utstedt av International Ethics Standards Board for Accountants (IESBA-reglene), og vi har overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Innhentet revisjonsbevis er etter vår vurdering tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Styret og daglig leder (ledelsen) er ansvarlige for informasjonen i årsberetningen. Vår konklusjon om årsregnskapet ovenfor dekker ikke informasjonen i årsberetningen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese årsberetningen. Formålet er å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom årsberetningen og årsregnskapet og den kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen av årsregnskapet, eller hvorvidt informasjon i årsberetningen ellers fremstår som vesentlig feil. Vi har plikt til å rapportere dersom årsberetningen fremstår som vesentlig feil. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Basert på kunnskapen vi har opparbeidet oss i revisjonen, mener vi at årsberetningen

- er konsistent med årsregnskapet og
- inneholder de opplysninger som skal gis i henhold til gjeldende lovkrav.

Ledelsens ansvar for årsregnskapet

Ledelsen er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapsskikk i Norge. Ledelsen er også ansvarlig for slik internkontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må ledelsen ta standpunkt til selskapets evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet så lenge det ikke er sannsynlig at virksomheten vil bli avvirket.

Deloitte AS and Deloitte Advokatfirma AS are the Norwegian affiliates of Deloitte NSE LLP, a member firm of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee ("DTTL"). DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL and Deloitte NSE LLP do not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about to learn more about our global network of member firms.

Deloitte Norway conducts business through two legally separate and independent limited liability companies; Deloitte AS, providing audit, consulting, financial advisory and risk management services, and Deloitte Advokatfirma AS, providing tax and legal services.

Registrert i Foretaksregisteret
Medlemmer av Den norske Revisorforening
Organisasjonsnummer: 980 211 282

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller utilsiktede feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon utført i samsvar med ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan oppstå som følge av misligheter eller utilsiktede feil. Feilinformasjon er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med ISA-ene, utøver vi profesjonelt skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- identifiserer og vurderer vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller utilsiktede feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes utilsiktede feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uriktige fremstillinger eller overstyring av internkontroll.
- opparbeider vi oss en forståelse av intern kontroll som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av selskapets interne kontroll.
- evaluerer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av ledelsen er rimelige.
- konkluderer vi på om ledelsens bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og, basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape tvil av betydning om selskapets evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det eksisterer vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet, eller, dersom slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, at vi modifierer vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at selskapet ikke kan fortsette driften.
- evaluerer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte innholdet i og tidspunkt for revisjonsarbeidet og eventuelle vesentlige funn i revisjonen, herunder vesentlige svakheter i intern kontroll som vi avdekker gjennom revisjonen.

Bergen, 26. april 2024
Deloitte AS

Unni-Renate Moe
statsautorisert revisor
(elektronisk signert)

Uavhengig revisors beretning

Name
Moe, Unni-Renate

Date
2024-05-15

Identification

 Moe, Unni-Renate

This document contains electronic signatures using EU-compliant PAdES - PDF Advanced Electronic Signatures (Regulation (EU) No 910/2014 (eIDAS))

Redegjørelse for aktsomhetsvurderinger 2023

1. Bakgrunn

Åpenhetsloven trådte i kraft 1. juli 2022 og har som formål å fremme virksomheters respekt for grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. I tillegg stiller loven krav om åpenhet og innsyn for allmennheten for hvordan virksomheter håndterer faktiske og potensielle negative konsekvenser av deres aktiviteter. Loven krever at selskaper gjennom aktsomhetsvurderingene må innhente kunnskap om hvordan de har eller kan ha en negativ

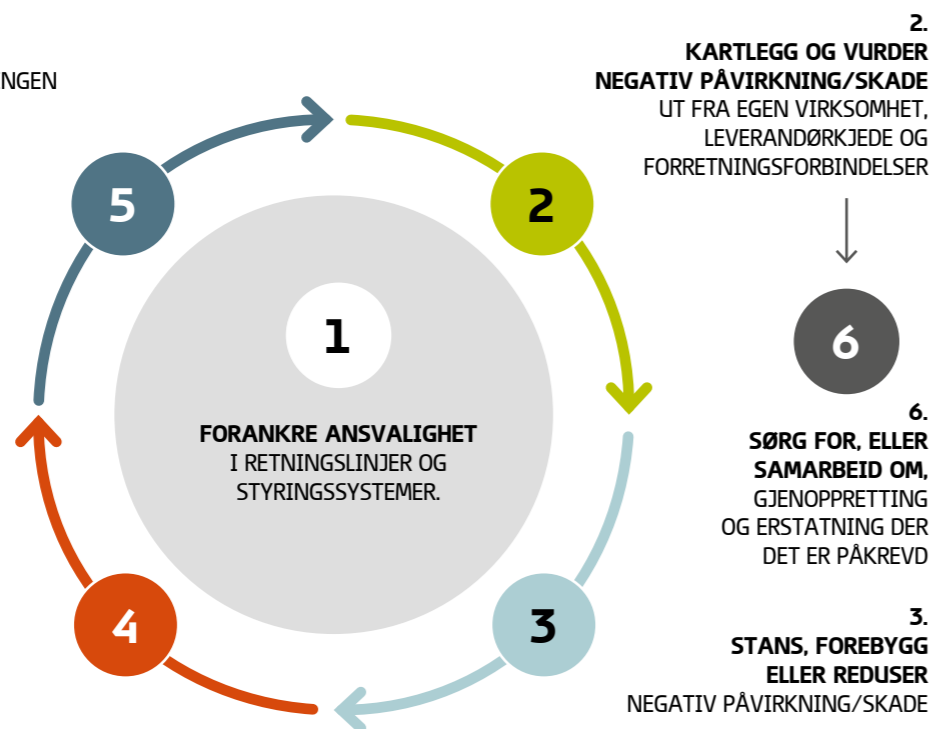
påvirkning på menneskerettigheter, og jobbe for å stanse slik påvirkning.

OECDs retningslinjer brukes som rammeverk for aktsomhetsvurderinger, og et sentralt mål med disse retningslinjene er at næringslivet skal bidra til bærekraftig utvikling. Retningslinjene stiller klare forventninger til at bedrifter gjennomfører aktsomhetsvurderinger for å unngå skade på mennesker, samfunn og miljø.

Aktsomhetsvurderingene følger OECD sin modell og viser til 6 steg som må gjennomføres.

5. KOMMUNISER
HVORDAN PÅVIRKNINGEN ER HÅNDTERT

4. OVERVÅK
GJENNOMFØRING OG RESULTATER

2. Bybanen AS

Bybanen AS ble etablert i 2009 og er heleid av Vestland fylkeskommune. Selskapet har ansvar for forvaltning, drift og vedlikehold av infrastruktur til Bybanen i Bergen samt trolleybuss. I tillegg leveres passasjertransport for Bybanen til Vestland fylkeskommune v/Skyss.

2.1 Organisering

Ved utgangen av 2023 var det 47 ansatte. Av disse arbeider 22 personer på driftsavdelingen, 11 personer i teknisk avdeling, og 4 personer i avdeling passasjertransport. Administrasjonen består av 7 personer fordelt på områdene ledelse, økonomi, HR, juridisk, sikkerhet og bærekraft. Ansvar for aktsomhetsvurderinger ligger primært hos bærekraftsansvarlig i Bybanen AS. Bærekraftsansvarlig tiltrådte høsten 2023 og jobber med å etablere nødvendige rutiner og prosedyrer for aktsomhetsvurderinger ihht. åpenhetsloven. Dette arbeidet startet i samarbeid med juridisk fagleder.

Bybanen AS har per i dag følgende infrastruktur og vognmateriell:

- 19,9 km dobbeltspor mellom Bergen sentrum (Byparken) og Flesland flyplass, linje 1, og 8,83 km dobbeltspor mellom sentrum (Kaigaten) og Fyllingsdalen, linje 2
- 27 holdeplasser (linje 1) og 9 holdeplasser (linje 2), inkluderte installasjoner/møblering
- Strømforsyning (kontaktledning og likeretterstasjoner)
- Overvåkingssystemer
- 34 sporvogner
- Driftskjøretøy

3. Forankring av ansvarlighet i retningslinjer og styringssystemer

Vår misjon er at Bybanen beveger Bergen, at vi leverer den gode reisen gjennom attraktiv, smart og bærekraftig transport til Bergens befolkning. Vår visjon er at vi skal være det mest bærekraftige banesystemet i Europa – gjennom å leve våre verdier, skaper vi verdi for samfunnet.

I samsvar med verdiene våre skal vi tenke og opptre etisk i alt vi gjør. Bybanen AS respekterer og fremmer FNs grunnleggende menneskerettigheter og ILO sine kjerne-konvensjoner. Bybanen skal også arbeide aktivt, målrettet og planmessig for å oppfylle kravene i likestillings- og diskrimineringsloven, for å fremme likestilling og forebygge diskriminering og trakassering på arbeidsplassen.

3.1 Rutiner, retningslinjer og systemer

Det er etablert følgende rutiner, retningslinjer og systemer som er relevante i vårt arbeid med å fremme grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold både i vår virksomhet og verdikjede, og for å kunne håndtere faktiske og potensielle negative konsekvenser:

- Etiske retningslinjer – Bygget på Vestland Fylkeskommune sitt etiske regelverk, personalreglement, retningslinjer for innkjøp og rutiner for intern varsling.
- Rutine for varsling – Bybanen AS har egne rutiner og prosedyrer for varsling av kritikkverdige forhold internt i virksomheten og står beskrevet i personalhåndboken. I tillegg er det utarbeidet rutiner for ekstern varsling.
- Rutine for rapportering og håndtering av uønskede hendelser, avvik og forbedringsforslag. Systemet er blant annet bygget på jernbanelovgivningen og internkontrollforskriften.
- HMS-håndbok for å bidra til å øke sikkerheten på arbeidsplassen, den gjelder for ansatte og andre som utfører arbeid på Bybanens anlegg.
- System og rutiner for sikkerhetsstyring ihht. jernbaneregulering som skal bidra til å unngå alvorlige ulykker med tap eller skade på liv og helse for våre kunder, tredje personer og egne ansatte.
- Policy for seniorpolitikk
- Tilknyttet bedriftshelsetjeneste
- Retningslinje for organisering av nattarbeid
- Prosedyre for innkjøp og anskaffelser
- Prosedyre for leverandøroppfølging
- Rutine for oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår hos leverandører

3.2 Kontraksbestemmelser

I tillegg er det for arbeidet med ivaretagelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i verdikjeden, implementert kontraksbestemmelser som skal bidra til å kunne følge opp relevante krav. Vi krever at leverandørene skal respektere grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold og skal unngå å medvirke til noen form for brudd på menneskerettighetene. Leverandøren skal ha rutiner for å sikre etterlevelse av grunnleggende menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i egen virksomhet og i leverandørkjeden. Slike kontraksbestemmelser implementeres i alle nye kontrakter hvor det vurderes som hensiktsmessig, basert på kontraksverdi og type anskaffelse, dvs. risiko for brudd på menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold i verdikjeden.

3.3 Lønns- og arbeidsvilkår

Oppfølging av lønns- og arbeidsvilkår er for offentlige virksomheter, som Bybanen AS, også nedfelt i forskrift om lønns- og arbeidsvilkår i offentlige kontrakter. Alle kontrakter som omfattes av forskriften følges opp slik vi anser det som mest hensiktsmessig. Egenerklæring om lønns- og arbeidsvilkår innhentes fra leverandør og videre oppfølging vurderes basert på risikovurdering. Etter at åpenhetsloven trådte i kraft vil en større andel av våre kontrakter underlegges kontroll med lønnsog arbeidsvilkår basert på risikovurdering. I tillegg vil alle nye kontrakter som omfattes av forskrift om lønns- og arbeidsforhold i offentlige kontrakter følges opp på hensiktsmessig måte når det gjelder kontroll av lønns- og arbeidsvilkår, i tillegg til tidligere inngåtte kontrakter.

Grunnet arbeid med interne forbedringsprosesser gjennom 2023, har vi ikke klart å følge opp dette arbeidet i tilstrekkelig grad i året som har gått. Interne forbedringsprosesser har vært nødvendig for å sikre langsiktig effektivitet og kvalitet i våre leveranser. Vi vil i løpet av 2024 styrke oss på nødvendig kapasitet og kompetanse slik at vi kan følge opp lønns- og arbeidsvilkår på en enda bedre måte.

4. Risikovurdering og kartlegging av negativ påvirkning/skade i egen virksomhet

4.1 Offentlige anskaffelser

Bybanen AS er underlagt regelverket for offentlige anskaffelser som setter strenge krav til hvordan selskapet gjennomfører sine innkjøp. Et formål med regelverket er å sikre at anskaffelser blir foretatt på en samfunnstjenlig måte der blant annet, konkurranse, arbeidslivskriminalitet, miljø, klima og sosiale forhold blir hensyntatt. Bybanen AS gjennomføre risikovurderinger i planleggingsfasen av en anskaffelse. Dette inkluderer vurdering av markedets modenhet og mulige risikoer knyttet til menneskerettigheter og arbeidsforhold. Basert på disse vurderingene stiller vi spesifikke krav og kriterier i anbudsprosessene for å sikre at leverandørene oppfyller våre etiske og miljømessige standarder.

4.2 Sikkerhet, tilsyn og miljø

For virksomheten gjelder et strengt jernbane-regelverk for ivaretagelse av sikkerhet for både ansatte og publikum og andre som utfører arbeid langs traseen. Bybanens styringssystem ivaretar sikkerhetskravene. Statens jernbanetilsyn har revisjonsmyndighet og gjennomfører regelmessige revisjoner av virksomheten.

Det gjennomføres regelmessig kartlegging av arbeidsmiljø gjennom undersøkelser og samarbeid med vernetjeneste og tillitsvalgte og det gjennomføres årlige medarbeidersamtaler med ansatte. I tillegg til fokus på sikkerhet ved arbeid på baneinfrastruktur, er det fokus på arbeidsbelastninger i forbindelse med vaktordning og nattarbeid slik at arbeid planlegges og tilrettelegges på mest hensiktsmessig og forsvarlig måte. Det gjennomføres jevnlig risikovurderinger knyttet til HMS innenfor sentrale arbeidsområder.

4.3 Funn og tiltak

I egen virksomhet er den største risikoen for negative påvirkninger og konsekvenser knyttet til ansattes sikkerhet og helse i forbindelse med arbeid på eller ved infrastrukturen til Bybanen eller trolleybuss, f.eks. arbeid i høyden (strøm/kontaktledningsarbeid) og ellers fare for klemskader, fall etc. Det arbeides systematisk

i samarbeid med ansatte, det gjennomføres risikovurderinger og avviksoppfølging i tråd med HMS-rutiner for å hindre at slike skader skal oppstå. Internt i virksomheten følges eventuelle brudd på regelverk eller retningslinjer opp i selskapets kvalitetssystem. Det er gode rutiner for registrering av avvik og oppfølging.

I egen drift har Bybanen AS avdekket at det ikke foreligger et tilfredsstillende system for håndtering av kjemikalier. For å ivareta våre ansattes helse og sikkerhet har virksomheten i 2024 oppgradert til et nytt og forbedret kjemikaliesystem. Systemet skal bidra til å administrere miljø-, helse- og sikkerhetsaspekter, sikre overholdelse av regelverk og minimere risiko. Ansatte har blitt involvert i overgangen gjennom opplæringsprogram og det jobbes med videre implementering av systemet. Bybanen AS forventer at dette tiltaket vil resultere i bedre helse- og sikkerhetsforhold for våre ansatte. Implementeringen av et nytt system vil gi selskapet bedre oversikt og kontroll over kjemikaliebeholdningen.

Et eksempel på risiko som har blitt identifisert og korrigert for, er glatte kantstein på Bybanens linje 2 til Fyllingsdalen (satt i drift 21. november 2022). Kantsteinen har ført til enkelte fallsituasjoner blant våre ansatte og kan i verste fall føre til en alvorlig ulykke. For å redusere fare for arbeidsulykker har kantsteinen langs traseen blitt utbedret gjennom overflatebehandling. Vi forventer at tiltaket vil resultere i en betydelig reduksjon av risikoen for skilirelaterte ulykker.

5. Risikovurdering og kartlegging av negativ påvirkning/skade hos leverandører

I tråd med iverksettelsen av åpenhetsloven 2022 ble det satt sammen en tverrfaglig arbeidsgruppe som representerte juridisk, innkjøp, sikkerhet, HR og passasjertransport i Bybanen AS. Basert på Transparency International Corruption perceptions Index 2021 og DFØs høyrisikoliste gjennomførte arbeidsgruppen en overordnet analyse over virksomheten sine leverandører. Ut fra en risikobasert tilnærming ble fire kategorier plukket ut for nærmere analyse: Metall, IKT-produkter, høyrisikomineraler og kjøretøy. De nevnte kategoriene ble prioritert grunnet deres

betydning for selskapets største kontrakter og innsatsfaktorer. Bybanen AS erkjenner at selskapet har flere kategorier som også innehar risiko, men basert på type risiko, vesentlighet og alvorlighetsgrad, er det disse kategoriene virksomheten har valgt å se nærmere på.

5.1 Funn og tiltak

Som følge av tjenestene Bybanen AS tilbyr og markedet selskapet operer i, er det store kontrakter med leverandører av vogner, metall og elektronikk, inkludert signal- og telesystemer, kontaktledninger og komponenter til trolleybuss og bybane. Selskapet har også betydelige kontrakter for elektriske varebiler og entreprenørtjenester. Basert på de nevnte kildene, selskapets kontrakter og innsatsfaktorer ble seks leverandører valgt ut for videre oppfølging i 2023. Selvrapporteringsskjema ble sendt ut der skjemaet tar utgangspunkt i spørsmål knyttet til menneskerettigheter og ansettelse. Basert på svarene som Bybanen AS mottok, ble det ikke avdekket noen negativ påvirkning eller skade. Vi er klare over at egenrapporteringsskjema kun er et første ledd for å samle inn informasjon. Svarene vi mottar fra leverandørene gir oss noe innsikt, men vi erkjenner at leverandørene ikke nødvendigvis er 100% ærlige i sine svar, og derfor er det nødvendig å følge opp og verifisere informasjonen.

Parallelt ble det i 2023 gjennomført to leverandør-revisjoner av leverandører lokalisert i Norge til å utføre arbeid hos Bybanen AS. Her ble det avdekket enkelte avvik fra våre etablerte praksiser og krav som kan ha potensielle implikasjoner for menneskerettigheter og anstendige arbeidsforhold. Revisjonsfunnene er knyttet til opplæring og implementering av styringssystemer, roller og arbeidstillatelser, samt manglende tilgang til dokumentasjon henvist til i kontrakt.

For å sikre at våre leverandører oppfyller de samme standardene for sikkerhet og arbeidsforhold har Bybanen AS gjennomført følgende tiltak:

- Utarbeidet en sikkerhetshåndbok der formålet er å beskrive hvilke krav som må etterleves for å minimere risiko knyttet til arbeid langs Bybanelinjen. Dette tiltaket kommer i tillegg til eksisterende rutiner og kompetansekrav.

- Undervisningsmaterialet har blitt oppdatert i etterkant av revisjonen.

Bybanen AS forventer at sikkerhåndboken vil gi klare retningslinjer og prosedyrer for å minimere risiko knyttet til arbeid langs bybanelinjen og bidra til en tryggere arbeidsplass. I tillegg forventer vi at verifikasjon av oppdatert undervisningsmateriale bidrar til å sikre at opplæringen som gis er relevant, nøyaktig og oppdatert. I sum vil dette bidra til at ansatte har den nødvendige kunnskapen og ferdighetene til å utføre arbeidet sikkert og effektivt.

Hos en annen leverandør ble det avdekket manglende rutiner for hvordan regelverk og veiledere følges. Dette kan føre til ufullstendig eller feilaktig etterlevelse av nødvendige sikkerhetsstandarder og arbeidsprosedyrer, noe som kan bidra til å sette ansatte i fare og påvirke deres rettigheter til et trygt og sikkert arbeidsmiljø. I tillegg ble det avdekket mangel på skriftlig opplæringsprogram for resertifisering. Manglende formell opplæring og resertifisering kan bidra til at ansatte ikke har den nødvendige kunnskapen og ferdighetene. Dette kan kompromittere både sikkerheten på arbeidsplassen og kvaliteten på arbeidet som utføres.

Basert på funnene har følgende tiltak blitt iverksatt:

- Leverandør har oppdatert eget sikkerhetsstyringssystem basert på funnene i revisjonen.
- Planlagt en oppfølgingsrevisjon av leverandør i 2024.

Bybanen AS forventer at tiltaket vil bidra til å sikre ansattes rettigheter og arbeidsmiljø, i form av en fullstendig etterlevelse av nødvendige sikkerhetsstandarder og arbeidsprosedyrer. Resultatet av tiltaket vil vurderes i revisjonen i 2024.

6.0 Samarbeid og veien videre

6.1 Future-Proof

8. desember 2023 signerte Bybanen AS Future-Proof plakaten og ble medlem av Future-Proof nettverket. Dette er en samarbeidsplattform i regi av Bergen Næringsråd og Raftostiftelsen. Plakaten har en todelt forpliktelse:

1. «Gjennom å dele egen kunnskap og erfaringer bidrar vi inn i FutureProof, der utfordringer luftes, drøfles og løses i fellesskap.»
2. «Vi tar vårt felles ansvar for å respektere menneskerettighetene på alvor. Det gjør vi ved å etterleve FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter (UNGP).»

Formålet med Future-Proof er å støtte næringslivet i regionen med å oppfylle sitt ansvar for menneskerettigheter, både internt i egen virksomhet og gjennom hele leverandørkjeden. Bybanen AS vurderer dette nettverket som en verdifull ressurs som gir næringslivet nyttig verktøy og kunnskap. Arbeidet med menneskerettigheter er komplekst og et slikt samarbeid der kunnskap og erfaringer utveksles, styrker vår evne til å møte denne viktige utfordringen.

6.2 Etisk Handel Norge

Bybanen AS erkjenner at arbeidet med aktsomhetsvurderinger må forankres ytterligere. Som et ledd i dette ble en dedikert ressurs ansatt høsten 2023 for å drive arbeidet med aktsomhetsvurderinger. Risikokartleggingen som ble gjennomført var på et overordnet nivå, og Bybanen AS planlegger å utføre en mer detaljert risikokartlegging i 2024.

Bybanen AS ble medlem av Etisk Handel Norge i februar 2024. Dette medlemskapet gir tilgang til diverse kurs, opplæring, maler og verktøy, samt hjelp og støtte i arbeidet med aktsomhetsvurderinger. Vi har hatt flere møter med Etisk Handel Norge og drøftet veien videre. En av medlemsforpliktelsene er en årlig rapportering til Etisk Handel Norge. Denne rapporteringen vil omfatte tiltak som er relatert til alle trinnene i OECDs aktsomhetsmodell.

7.0 Kontakt

For spørsmål om denne redegjørelsen kan bærekraftsansvarlig kontaktes på e-post: catharina.dang@bybanen.no

bybanen
BERGEN LIGHT RAIL

